

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: I. Maxim)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Pahopol, R. Pulbere, O. Cojocaru)

Î N C H E I E R E

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Scripnic împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciilor și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 11 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 10 iunie 2020, Sergiu Scripnic a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciilor și compensarea cheltuielilor de judecată,

În motivarea acțiunii a indicat că la 5 martie 2012 de către SUP al CNA OUP Sergiu Țugui s-a dispus începerea urmăririi penale pe indicii infracțiunii prevăzute la art. 324 alin. (2), lit. c) Cod penal, cauzei penale fiind atribuit nr. 2012036810.

A afirmat că la 4 septembrie 2012, de către SUP al CNA OUP Sergiu Țugui, în temeiul procesului-verbal s-a dispus reținerea lui Sergiu Scripnic în cauza penală nr. 2012036810 pornită pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. c) Cod Penal, iar la data de 26 septembrie 2016, cauza penală menționată a fost expediată în instanța de judecată pentru examinare.

Reclamantul a menționat că prin sentința din 31 martie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, Sergiu Scripnic a fost achitat în baza art. 324 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii. Sentința menționată a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Vitalie Galeru, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței din 31.03.2015, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Sergiu Scripnic să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 324 alin. (1) CP cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pentru un termen de 5 ani cu executarea pedepsei într-un penitenciar de tip semiînchis.

A notat că prin decizia din 27 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de procuror, a fost casată integral sentința din 31 martie 2015

a Judecătorei Centru, mun. Chișinău și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Sergiu Scripnic a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (1) Cod penal și numită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și amendă în mărime de 4 000 de unități convenționale ce constituie 80 000 de lei cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice sau de a exercita activități de răspundere în organele de drept pe termen de 5 ani.

Decizia din 27 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost atacată cu recursuri ordinare de către avocații Serghei Canțer și Vitalie Ciofu, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței fără modificări.

Prin decizia din 5 iulie 2016 a Curții Supreme de Justiție au fost admise recursurile ordinare declarate, a fost casată total decizia din 27 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Astfel, prin decizia din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis din alte motive inclusiv, din oficiu apelul procurorului în Procuratura Anticorupție, casată integral sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează: S-a încetat procesul în privința lui Sergiu Scripnic recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 324 alin. (4) Cod penal, cu liberarea de răspundere penală din motivul intervenirii termenului de prescripție, prevăzut la art. 60 Cod penal.

A mai indicat că decizia instanței de apel a fost atacată în termen cu recursuri ordinare de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia și avocatul Canțer Serghei și Mocanu Serghei în numele inculpatului Scripnic Sergiu.

Prin decizia din 11 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție au fost respinse recursurile ordinare declarate de către procuror și avocații inculpatului.

Reclamantul a susținut că de către instanțele competente ale Republicii Moldova i-a fost încălcat dreptul său de examinare în termen rezonabil a cauzei penale, durata de examinare a acesteia – 7 ani, reclamantul considerând-o excesivă și contrară prevederilor art. 6 CEDO.

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Scripnic împotriva Ministerului Justiției. S-a constatat încălcarea dreptului lui Sergiu Scripnic la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale intentate în privința sa, în baza art. 324 alin. (2), lit. c) Cod penal. S-a încasat în beneficiul lui Sergiu Scripnic din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, suma de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale intentate în privința sa în baza art. 324 alin. (2), lit. c) Cod penal și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4 000 de lei, în rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

La 2 decembrie 2020, Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu a declarat apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond

în partea respingerii cerințelor cu modificarea hotărârii în acest sens și încasarea din bugetul de stat în beneficiul lui Sergiu Scripnic a prejudiciului moral în sumă de 10000 de Euro și toate cheltuielile de judecată ce vor ține de examinarea cauzei în instanța de apel.

Invocând ilegalitatea hotărârii din 27 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la 22 decembrie 2020, a declarat apel și Ministerul Justiției, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 11 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției. S-a admis apelul declarat de Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu. S-a modificat hotărârea din 27 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Scripnic împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciilor și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea încasării prejudiciului moral după cum urmează: S-a majorat de la 20 000 de lei până la 60 000 de lei prejudiciul moral încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Sergiu Scripnic. În rest, hotărârea din 27 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a menținut.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 1 alin. (2), 2 alin. (1) și (2), 4 alin. (1) și (4) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, Colegiul a constatat că la soluționarea cauzei, au fost stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei, însă concluzia privind quantumul prejudiciului moral este una pripită, ce rezultă din aprecierea incorectă a materialului probator.

Analizând materialele dosarului în coraport cu normele aplicabile speței, instanța de apel a reținut că prima instanță just a constatat că cerința lui Sergiu Scripnic cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil este întemeiată și urmează a fi admisă, or, nu s-a constatat existența vreunui din temeiuri care ar demonstra caracterul și complexitatea cauzei penale examinate în privința lui Sergiu Scripnic.

Colegiul a subliniat că urmărirea penală pe cauza penală în privința lui Sergiu Scripnic învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal a fost pornită la 9 august 2012, transmisă în adresa Judecătoriei Centru, mun. Chișinău la 6 octombrie 2012 și examinată în instanțele de judecată naționale până la data de 11 februarie 2020.

Conform Raportului prezentat la data de 19 noiembrie 2020, aproximativ 6 ani și 9 luni, cauza penală în privința lui Sergiu Scripnic a fost examinată, și anume: o lună 27 zile cauza a fost investigată de organul de urmărire penală, reclamantul fiind reținut și audiat în calitate de bănuț la data de 4 septembrie 2012, timp de 2 ani 5 luni 15 zile – examinată în instanța de fond, 2 ani 10 luni și 4 zile la Curtea de Apel Chișinău (în ambele cazuri) și 1 an 5 luni 8 zile s-a examinat cauza penală la instanța superioară – Curtea Supremă de Justiție.

Totodată, Colegiul a învederat că prima instanță corect a constatat încălcarea dreptului la examinare în termen rezonabil și a dispus și încasarea prejudiciului moral, dar a determinat greșit quantumul prejudiciului moral, și aceasta pentru că, la stabilirea quantumului prejudiciului moral, instanța de fond nu a luat în considerație toate circumstanțele cauzei, în cumul cu probele prezentate, ce determină gravitatea suferințelor morale, suportate de către Sergiu Scripnic.

Prin prisma prevederilor art. 2 alin. (6) și art. 5 alin. (1) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, instanța de apel a considerat că cuantumul prejudiciului încasat de prima instanță este unul inechitabil în raport cu suferințele fizice și psihice suportate de către Sergiu Scripnic, având în vedere că, acesta a fost privat de dreptul de a munci (a fost suspendat din funcția de ofițer superior urmărire penală al serviciului accidente rutiere al secției urmărire penală a CGP mun. Chișinău de la data de 17 septembrie 2012, până la adoptarea sentinței definitive pe caz), aflarea la întreținere a copiilor minori (3 copii), imposibilitatea de a se angaja în câmpul muncii, prin încălcarea dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei penale în privința sa.

Din studiul înscrisurilor anexate la dosar rezultă incontestabil faptul că, lui Sergiu Scripnic i-a fost cauzat un anumit nivel de stres și frustrare, și în acest sens Colegiul a considerat necesar de a modifica cuantumul acestuia, majorând suma încasată cu titlu de prejudiciu moral de la 20 000 de lei până la suma de 60 000 de lei.

La 26 mai 2021, Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea în parte a deciziei instanței de apel cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii în sensul formulat.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel la examinarea cauzei nu a constatat just și a dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult nu a examinat cauza sub toate aspectele și nu a stabilit cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 11 mai 2021 și a expediat-o participanților la proces la 31 mai 2021 (f.d. 28, Vol. III), astfel, recursul declarat la 26 mai 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 9 iunie 2021 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței, or, până la data examinării cauzei careva referințe în adresa instanței nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Sergiu Scripnic, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, împotriva deciziei din 11 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat